

IDEE ON HEA, KUID ...

Remont ja majandusküsimused on nüüdisaja koolijuhi suurim mure. Eriti selle pärast, et nad kipuvad õpetamise ja kasvatamise üle võimust võtma. Neid lihtsalt ei saa lahendamata jätta.

Direktorite nõukogu soovil sai teoks koolijuhtide mõttevahetus HEKi juhataja Ain Schumanniga. Kuna oli ette arvata, et HEK satub lausa risttule alla (seni on ju HEKist rohkem halba kui head arvatud), ütles juhataja sissejuhatuseks: «Mina olen HEKis tööl olnud üheksa kuud, kuus alguses ja kolm sellest sügisest.»

Haridusasutuste Ekspluatatsioonikontor on tegutsenud üle kahe aasta. Ta loodi eksperimen- di korras eesmärgil, et koolidel oleks lihtsam oma majandusasju ajada.

Kui asutamise alguses jäid teenindatavad äraootavale seisukohale, siis nüüd öeldakse oma nõudmised ja arvamusd julge- mini välja. Kasvuraskused peakisid olema juba üle elatud, kui kaua siis hoovõtuks on veel aega vaja?

Vaatamata Ain Schumanni optimismile ja lootustandvale jutule, jäi kõrvaltvaatajale sellest ettevõttest mure hinge. Ilustamata on HEKi momentideis üsna kehva. Pärast suurpuhastust kaadri hulgas on maine tõusnud, kuid endiselt on puudu oskustöölised. Mida suudab näiteks üks sanitaartechnik terve rajooni peale. Töölisi on praegu parkümmend. Seda on vähe.

Suur puudus on ehitusmaterjalidest — värvidest, plaatidest, rääkimata sanitaartechnilises töös vajaminevast. Neid lihtsalt pole tellitudki vajadust arvestades. Viimast ei saa panna ainult HEKi veaks. Projektide ja materjalide tellimine, samuti kontroll remonditööde üle on pandud haridusosakonna majandusosakonnale.

Tuleb oma tootmisbaas jalgele panna, oli Ain Schumanni arva-

mus. HEKi puidu- ja dekoori- töökoda tuleb Prääma. Seal ka- vatsetakse hakata tegema stende, vimpleid, tänukirju jm. Kuna

töökoja valmisaamiseni läheb veel aega ja raha, kavatsetakse alustada tööd ajutistes ruumides. Saaks mõne tööotsa käima, tu- leks ka kasum, mida isemajan- davale ettevõttele on hädasti va- ja käibevahendite katteks.

Kõige sellega olid koolijuhid päri, kuid plaanidest tähtsam on reaalsus.

— Kas paljundusaparaati saaks muretseda?

— Välismaist pole saada, kodumaised on väikese töökindlu- sega ega tasu ära.

— Kuidas aknaklaasiga lood on?

— Praegu klaasi ei ole, järg- miseks aastaks on tellimus teh- tud.

— Mis põhimõttel võetakse koolid kapitalremondi plaani? Kas see on ainult ühe-kahe inime- se otsustada?

— Oleneb paljudest asjaolu- dest: projekti ja materjalide olemasolust, remondi vajadusest. (Koolijuhid nõudsid, et kollektiivi sõna jääks edaspidi määravaks.)

— Millal on loota, et HEK muretsseb koolidele harjad, pese- misvahendid ja muud majapidamistarbed?

— Kui jagub raha ja saab li- miidi.

— Kelle kaudu saab lasta re- montida tehnilisi õppevahendeid?

— Ei saagi. Asi on korralda- mata.

Selliseid küsimusi sadas HEKi esindajale kui küllusesarvest. Ja vastused ei rõõmusta- nud.

Kõrvalseisjale ei saanudki selgeks, kas kogu see masinavärk pole veel hakanud (või ei hakka- gi?) käima või pole suudetud panna õiges suunas ja õiges tak- tis liikuma.

HEK on isemajandav ettevõ- te. Tema moodustamisel loodeti majandusküsimuste lahendamisel suurt efekti. Seda pole kah- juks saavutatud. HEK on suut- nud end vaevu ära majandada. Töölisi on praegu võrreldes juh-

tivtöötajate ja ametnikega vähe. Palka tahavad aga kõik saada.

HEKi asutamiseiga vähendati haridusosakonna majandusosa- konna koosseisu viiele inimesele. Praegu on neid vaid kaks, sel- lest ka puudujärgid planeerimis- es ja materjalide tellimises.

Haridusosakonna majandus- osakond pole suutnud varustada materjalidega kõiki ehitajaid, kes remondivad haridusosakon- na objekte. Kuna ehitusmaterja- lide hankimisega on üldse rasku- si, on hooletu tellimise pärast seis veelgi halvemaks kujune- nud.

Teoreetiliselt peaks olema asi nagu kombes. Haridusosakond tellib kauba ja teadustab sellest HEKile. HEK seisab hea selle eest, et kaup välja osta, kohale tuua (materjaliladu on HEKi käes) ja koolile ära viia. Kauba ostab esialgselt välja HEK ja müüb edasi haridusosakonnale, raha saab aga tagasi pärast kau- ba ülemist koolile. Kui aga HEKil pole raha välja osta või kui haridusosakonna majandus- osakond kaupa ei telligi? Nii see ju praktilises elus tihti on. Kel- lelt siis vastust küsida? Kellele üldse oma tellimused anda — haridusosakonnale (kes teab täpselt, kui palju koolil raha on) või otse HEKile, kes on hankija? Koolijuhid pole sellest seni aru saanud ja nii ostetakse ikka hä- dasti vajaminevat omal käel kauplusest viie ja kümne rubla haaval. Selliseid kassatšekke laekub haridusosakonna raa- matupidamisse 3000 rubla väär- tuses ühes kuus.

«See masin on mäda,» ütles üks koolijuht otse välja.

Paljud hädad on tulnud sel- lest, et haridusosakonna ja HEKi vahel ei olnud koostööd. Nüüd, juhatajate vahetamisega on see saavutatud. Kiiremas korras on vaja haridusosakonna vakantse- tele kohtadele tööle saada ehi- tustööd tundvad inimesed.

Tänavune HEKi remonditööde plaan 150 000 ilmselt täidetakse. Tulevaks aastaks tahetakse seda paarikümne tuhande võrra suu- rendada. Kuid seegi ei kata koo- lide vajadusi. Selleni, et kooliju- hid vabastataks majandusmure- dest, läheb veel palju aega.